

Mattilsynet
Postboks 383
2381 BRUMUNDDAL

Saksbehandler Anbjørg Nornes

Vår ref. 2021/7494-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 08.06.2022

Delegert vedtak

Delegasjonssak	11/2022
-----------------------	----------------

Dispensasjon - delegert vedtak - Nærøyfjorden landskapsvernombord - motorferdsel - helikopterflyging for tilsyn med grindanlegg og tiltak mot CWD

Delegert vedtak

*I medhald av delegeringsreglement vedteke av Nærøyfjorden verneområdestyre
30.11.2015, vert det gjort følgjande vedtak:*

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Mattilsynet løyve til lågtflyging og landing med helikopter i samband med tilsyn av inngjerda salteplassar i Nærøyfjorden landskapsvernombord. Løyvet er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernombord og naturmangfaldlova § 48 første ledd og andre alternativ.

Løyve er gjeve på følgjande vilkår:

- Løyve til motorferdsel gjeld 5 flygingar og landing med helikopter i perioden 15. juni – 31 desember 2022.
- Løyve til motorferdsel gjeld følgjande tiltak:
 - Eit tilsyn med grindanlegg før beitesesongen.
 - Eventuell innflyging av arbeidslag til grindanlegg som må reparerast.
 - To tilsyn i løpet av beitesesongen.
 - Eit tilsyn etter at normal beiteperiode er over for å sjekke at salt er fjerna og salteinnretningane stengt.
 - Eit løyve til flyging ved uforutsette og akutte hendingar.
- Løyve gjeld tilsyn med eit grindanlegg i Øyane, to i Ljosdalen og to i Frondalen. Flygetraseen skal gå inn og ut kvar av dalane. Det skal ikkje flygast over fjellryggane mellom dalane.
- Motorferdsel skal avgrensast til det som er naudsynt for tilsyn og vedlikehald av grindene. Det skal berre landast ved behov.
- Det skal meldast frå til Statens naturoppsyn ved Kristoffer Ullern Hansen (mobil 97097720) dagen før motorferdsel blir gjennomført.
- Mattilsynet skal sende rapport til sekretariatet for verneområdestyret når køyringa er avslutta og innan 1. februar 2023. I rapporten skal det vera med tal flygingar og

Nærøyfjorden verneområdestyre

landingar med helikopter som er utført.

Dette løyvet gjeld berre tilhøve etter verneforskrifta. Søkjar er ansvarleg for å ha naudsynt løyve etter anna lovverk.

Dokument i saka

- Søknad frå Mattilsynet om dispensasjon til lavtflyging og landing i Nærøyfjorden landskapsvernombord, datert 07.05.2021
- Dispensasjon til inngjerding av salteplassar for å hindre spreiing av skrantesjuke (CWD), Nærøyfjorden verneområdesyre 10.07.2017, ref. 2017/2597

Søknaden

Nærøyfjorden verneområdestyre har gjeve Mattilsynet dispensasjon til å gjerde inn salteplassar i Nærøyfjorden landskapsvernombord (ref. 2017/2597) som eit tiltak mot spreiing av CWD-smitte. Saltsteinar og område rundt saltsteinane kan vera høgrisikoområde for smittestoff i bekjempingsområdet. Mattilsynet søker no om løyve til helikoptertransport for å sjå etter grindene.

Det er sett opp 5 grindanlegg i landskapsvernombordet. Eit grindanlegg er sett opp i Øyane, to i Ljosdalen og to i Frondalen. Det er gjeve løyve til å ha grindene ståande i tidsrommet 01.07.2017 – 01.09.2023. Tilsyn og vedlikehald av grindene rundt gamle salteplassar er naudsynt for å hindre dyr i å komme seg inn, og å sikre at grindene ikkje medfører risiko for skade på dyr.

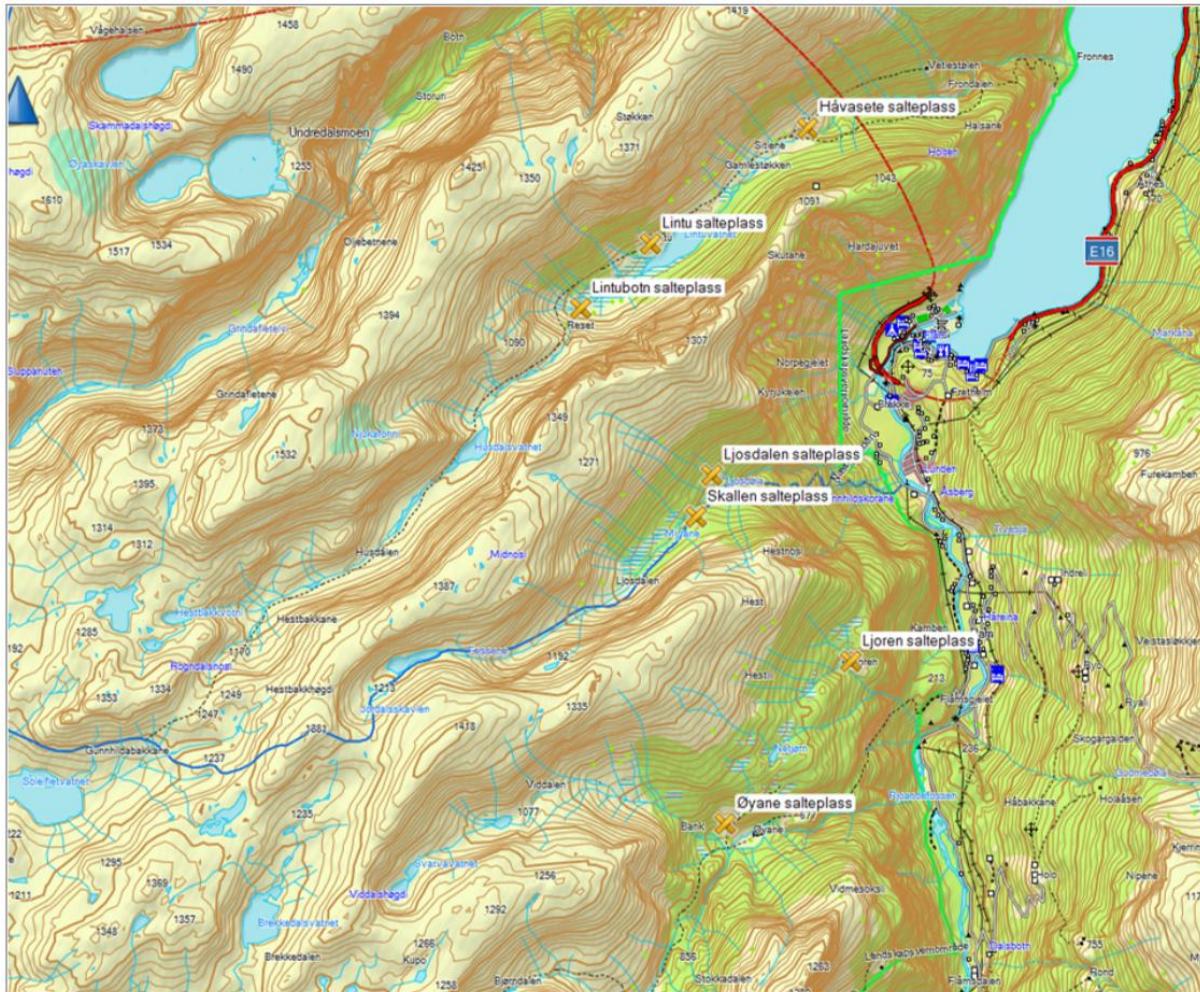
I 2021 gjennomførte Mattilsynet fem tilsyn i beitesesongen. I år ønskjer dei å gjennomføra same tilsyn som 2021. Dette er mellom anna for betre å kunne ha tilsyn med bruken av salt og salteplassar, etter at det i 2020 igjen vart opna opp for at beitenæringer i Nordfjella kunne nytte salt til beitedyra. Erfaring etter tilsyn med bruken av salt i 2020 og 2021 viste at mange salteplassar hadde manglar. Salteplassar som ikkje stettar krava i regelverket er ein smitterisiko. Mattilsynet har håp om at eit intensivt tilsyn også i 2022 vil forhindre dei mest alvorlege avvika ved bruken av salt, og at dei beitebrukarane som ikkje følgjer krava raskt blir korrigert slik at bruken av salt til beitedyra er forsvarleg og ikkje bidreg til å auke smittefarene.

Mattilsynet søker på bakgrunn av dette om fylgjande:

- 1) Tilsyn med grindanlegg før beitesesongen for å kartlegge grindanlegg som treng vedlikehald. Landing med helikopter ved skade på grindanlegg. Gjennomførast i perioden 15.06.-10.07.
- 2) Innflyging av arbeidslag til grindanlegg som må reparerer. Landing ved øydelagt grindanlegg. Gjennomførast i perioden 15.06.-31.12.
- 3) Eit tilsyn i løpet av beitesesongen, tilsynet med bruken av salt og tilsyn med grindanlegg. Landing kan vere naudsynt når det haster å få retta regelbrot, som t.d. bitar av salt som ligg fritt i terrenget. Gjennomførast i perioden 10.07.-01.10.
- 4) Eit tilsyn etter at normal beiteperiode er avslutta. Kontroll med at salt i salteinretning er fjerna og at salteinretninga er stengt slik at salteksponerte overflater er gjort utilgjengeleg for hjortevilitet. Landing ved behov 01.10.-31.12.
- 5) Eit løyve til flyging ved uforutsette hendingar som t.d. ved melding om skade på grindanlegg eller at dyr er i fare ved grindanlegg. Kan vera aktuelt å gjennomføra heile året.

Nærøyfjorden verneområdestyre

Figur 1. Salteplassar som mattilsynet har fått løyve til å gjerde inn i Nærøyfjorden landskapsvernombord. Det er ikke grind i området ved Ljoren, og berre to grinder i Frondalen.

Søknaden er vurdert i samsvar med

- Forskrift om vern av Nærøyfjorden landskapsvernombord av 08.11.2002
- Naturmangfaldlova av 19. juni 2009
- Forvaltningsplan for Vestnorsk fjordlandskap, delområde Nærøyfjorden, rapport nr. 1 – 2008

Lovgrunnlaget

Føremålet i Nærøyfjorden landskapsvernombord er definert i verneforskrifta § 2:

«Føremålet med Nærøyfjorden landskapsvernombord er å ta vare på eit vakkert og eigenarta natur- og kulturlandskap frå fjord til fjell i eit storfelt isbreutforma landskap med eit mangfold av plante- og dyreliv og der eit kulturlandskap med slåtteteigar, beitelandskap, stølsområde, gardsbruk og kulturminne, skapt gjennom aktiv landbruks-drift, utgjer ein vesentleg del av landskapets karakter».

Nærøyfjorden verneområdestyre

All motorferdsel er forbode i landskapsvernområde, også lågtflyging under 300 meter og landing jf. verneforskrifta § 3 punkt 2.1.

Forvaltninga kan i særskilte høve vurdera om det er heimel til tiltak etter naturmangfaldlova § 48, «*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig*». Smitte frå dyr kjem inn under første ledd og andre alternativ, tryggleiksomsyn, i naturmangfaldslova § 48. Søknaden om bruk av helikopter og snøscooter for tilsyn av grindene er difor vurdert etter dette alternativet.

Etter naturmangfaldlova (nml) § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn ved utøving av offentleg mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Område med saltsteinar er vurdert som høgrisikoområde for smitte av CWD. Lettgrindene er sett opp for å hindre smitte mellom villrein og til anna hjortevilt. Det er naudsynt med tilsyn med grindene gjennom heile året for å unngå smitte, og unngå at dei utgjer ein fare for beitedyr og ville dyr.

Kunnskapen om området er kjent gjennom forvaltningsplan for Nærøyfjordområdet, Naturbase og oppsyn i området ved Statens naturoppsyn. Det er ikkje kjente sårbare naturtypar i området der grindene er sett opp. Det er ikkje registrert sårbare artar utanom villrein som i særskilt grad kan verta påverka av motorferdsla. Villreinen har etablert seg på nyt i dette området, og området vart etablert som Raudafjell villreinområde i 2019. Kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 er vurdert som godt for å vurdera saka, og førevarprinsippet jf. nml. § 9 er difor tillagt liten vekt.

Villrein er tidlegare registrert i nærleiken av fleire av salteplassane, og området ved Øyane er observert som kalvingsområde. Det må visast særskilt omsyn til villreinen i den sårbare kalvingstida i mai og juni. I fylge villreinnemnda bør ein ta ekstra omsyn fram til 20. juni. Mattilsynet søker om å fly frå 15. juni for å rekke å gjennomføre det første tilsynet før ferieavviklinga. Dei argumenterer med at det er viktig at dette tilsynet blir gjennomført før beitesesongen, for å sikre at alt er i orden før dyr blir slept på beite. Alle grindene det skal førast tilsyn med ligg under tregrensa, og SNO vurderer at det er veldig liten sjanse for at reinen oppheld seg i områda rundt grindene no. Det blir stilt vilkår om at flyging skal skje rett inn og ut igjen dalane, og ikkje over fjellryggane. Sjølv kalvinga er ferdig for i år, og så lenge mattilsynet er oppmerksame og snur dersom det likevel skulle vise seg å vere rein i området, er det liten sjanse for konflikt med villrein.

For å redusere den samla belastninga, jf. nml § 10 er det viktig at Mattilsynet avgrensar helikopterflyginga til det som er strengt naudsynt. Vi oppfordrar dei til å ha god dialog og samarbeid med SNO og grunneigarar, og la dei gjennomføre tilsyn når dei likevel er i områda, for eventuelt å kunne redusere talet på flygingar. Tilsynet vil i hovudsak verta utført med lågtflyging med helikopter. Landing vil berre gjennomførast der det er nødvendig for å gjere reparasjonar. Dette vil berre gje uro ei kort tid medan helikopteret er i området. Forvaltar vurderer planlagt arbeidsmetode som miljøforsvarleg til dette føremålet jf. nml. §

Nærøyfjorden verneområdestyre

12. Med dei vilkåra som er sett, vurderer forvaltar den samla belastninga på naturmiljøet som akseptabel. Det er lite truleg at motorferdsela vil gje skade på naturmangfaldet, og nml. § 11 er difor ikkje vurdert i denne saka.

Konklusjon

Etter ei samla vurdering etter naturmangfaldlova §§ 8-12, meiner forvaltar det kan gjevast løyve til motorferdsel som omsøkt. Grindene er sett opp, og det er naudsynt med tilsyn av grindene for å sikre at dei fungerer etter intensjonen. Motorferdselen vil i liten grad skade verneverdiene. Det er vurdert at det kan gjevast dispensasjon til motorferdsel etter naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og andre alternativ.

Informasjon om klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28-29. Klagen skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast via verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærmere opplysningar om klagerett og rett til og sjå saksdokument.

Med helsing

Anbjørg Nornes
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Aurland kommune
Statsforvaltaren i Vestland
Villreinnemnda for Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell
SNO

Vangen 1 5745 AURLAND